

PODSUMOWANIE PANELU (1 dzień)

Plenarny panel dyskusyjny: Praktyczne wyzwania dla partnerstw CWD Plus związane z wdrażaniem strategii i wspólną realizacją projektów zintegrowanych

22 marca 2023 r., czas godz. 13:40-15.10

Panel dyskusyjny pt. *Praktyczne wyzwania dla partnerstw CWD Plus związane z wdrażaniem strategii i wspólną realizacją projektów zintegrowanych* otwierający II Spotkanie Sieciujące w Poznaniu, stawiał sobie za cel **identyfikację szeroko rozumianych uwarunkowań wdrażania zintegrowanych strategii partnerstw samorządowych w ramach instrumentów terytorialnych**. Te uwarunkowania to nie tylko oficjalne dokumenty programowe, ale także refleksje, rekomendacje czy wnioski płynące z doświadczeń zaproszonych gości. Tak postawionemu celowi przyświecał sposób doboru uczestników panelu: od przedstawiciela MFPR, przez przedstawicieli samorządów województw, po przedstawicieli partnerstw realizujących strategię i projekty w ramach instrumentów terytorialnych w okresie 2014-2020.

Udział w panelu dyskusyjnym wzięli:

- **Pan Konrad Saganowski** - Naczelnik Wydziału Wydział Instrumentów Terytorialnych Departament Programów Regionalnych MFiPR
- **Pani Iwona Borkowska** – Kierowniczka Oddziału Planowania Strategicznego, Departament Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
- **Pani Sylwia Pędzińska** – Dyrektorka Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
- **Pani Ewa Milewska** – Dyrektorka Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska
- **Pan Michał Krzywicki-Guz** - Naczelnik Wydziału Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej
- **Pani Joanna Cieślińska**, Dyrektorka Wydziału Rozwoju Miasta i Gospodarki Urzędu Miasta Gniezno
- **Pan Artur Rolka**, Burmistrz Paczkowa, Członek Zarządu Stowarzyszenia Subregion Południowy.

Pierwsza część spotkania poświęcona była podsumowaniu działań realizowanych w kończącej się perspektywie finansowej 2014-2020. Rozmowa w szczególności odnosiła się do efektów związanych z wdrożeniem instrumentów terytorialnych, rzeczywistego zapotrzebowania na realizację polityki terytorialnej w Polsce, czy też budowania partnerstw samorządowych. Goście zwrócili uwagę, iż poprzednia perspektywa finansowa wprowadzając mechanizm ZIT dała impuls do budowania kapitału współpracy między samorządami. Narzędzie to bez wątpienia umożliwiło rozwijanie polityki terytorialnej w poszczególnych regionach, zachęcając samorzady do realizacji wspólnych projektów nie tylko w miastach wojewódzkich, ale i w mniejszych ośrodkach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych. Efekty tej współpracy są pozytywnie oceniane, pomimo różnego zaangażowania gmin. Paneliści podkreślili, iż bez wątpienia, proces budowania partnerstw wymagał i wymaga nadal pokonania wielu trudności, determinacji wśród partnerów, wzajemnego zaufania oraz zaangażowania na wielu płaszczyznach.

Druga część panelu dotyczyła przede wszystkim aktualnej sytuacji, w jakiej funkcjonują partnerstwa. Omówione zostały kwestie związane z podejściem samorządów do planowania projektów zintegrowanych i korzyści z tego wynikających. Rozmawiano także o roli ZIT w aspekcie pełnienia funkcji instytucji pośredniczących w poprzedniej perspektywie finansowej jak i i dzisiejszych wyzwań oraz pomysłów na rozwój współpracy. Poruszono również temat dotyczący oferty wsparcia ze strony instytucji zarządzających dla partnerstw w budowaniu zdolności instytucjonalnej i kompetencyjnej. Paneliści podkreślili m.in., iż:

- praca przy projektach zintegrowanych jest trudnym procesem, jeśli samorzady podchodzą do tego poważnie mając na względzie problemy zdiagnozowane na obszarach partnerstw;
- jest wiele korzyści z planowania wspólnych, zintegrowanych przedsięwzięć. Mimo to przy ich weryfikacji w aspekcie wymogów programowych zdarza się, że samorządowcy rezygnują z udziału w projektach. Stąd tak ważna jest współpraca z instytucjami zarządzającymi w kwestii szybszego poznawania uszczegółowień programowych, istotne jest również dalsze wsparcie doradcze;
- pełnienie funkcji IP przez związki ZIT w poprzedniej perspektywie budowało potencjał do zarządzania środkami unijnymi, dawało samorządom poczucie sprawczości, chociażby w kwestii wpływu na kryteria wyboru projektów czy rozdzielania środków. Z drugiej strony, zadania w ramach IP były mocno zbiurokratyzowane, co mogło skutkować tym, że ZITy mniejszą uwagę przywiązywały od kreowania i rozwijania kultury współpracy. Niewątpliwie, w obecnej perspektywie brak pełnienia funkcji IP przez większość ZIT w Polsce nie stanowi o ich mniejszej roli. Związki ZIT mają teraz szansę na tworzenie i rozwijanie współpracy między partnerami, m.in. skupiając się na działalności statutowej zawiązanych form współpracy;
- instytucje regionalne oferują wsparcie w ramach programów regionalnych dla utworzonych partnerstw, m.in. poprzez udział w komitetach monitorujących, organizując spotkania konsultacyjne, dając możliwość na współfinansowanie biur partnerstw czy też organizację wizyt studyjnych;
- ważne jest zrozumienie współpracy, świadomość trudności, które mogą się pojawić na etapie budowy partnerstw. Istotny jest w tym wszystkim dobry dialog z instytucjami zarządzającymi.

Kolejna część spotkania poświęcona została wnioskowi i rekomendacjom na przyszłość, a także oczekiwaniom jakie płyną ze strony nowo powstających partnerstw. Goście wskazali m.in., iż:

- patrząc przez pryzmat efektów z poprzedniej perspektywy, w perspektywie 2021-2027 istotne będzie tempo wdrożenia przyznanych środków na instrumenty terytorialne. Może się też zdarzyć, że na koniec tej perspektywy partnerstwa mogą być na różnym poziomie wdrażania i zaangażowania;
- nie należy się zniechęcać do współpracy, trzeba próbować znaleźć pomysły na rozwój i być blisko mieszkańców, angażować ich w dialog;
- konieczne jest szybsze i pełniejsze informowanie samorządów przez instytucje zarządzające, np. w kwestii gotowości dokumentów programowych, czy harmonogramów naboru;
- proces budowania partnerstw pomimo trudności niesie za sobą znaczny potencjał w rozwoju samorządów. Ważne jest sieciowanie między partnerstwami i dzielenie się pomocą.

Ostatnią częścią spotkania była sesja pytań i odpowiedzi. Za pomocą narzędzia Menti uczestnicy spotkania mieli okazję do zadania pytań zaproszonym gościom. Pytania zgłoszone są załączone w materiałach konferencyjnych (prezentacja wiodąca). Dotyczyły one m.in. korzyści płynących z realizacji projektów zintegrowanych, podziału środków czy zakresu wsparcia partnerstw w ramach potencjalnej kontynuacji projektu CWD+. Poniżej prezentujemy pytania, które zostały zadane uczestnikom Panelu.

Sesja Q&A: wybrane

1. Jak radzicie Państwo przystąpić do rozmów o podziale środków pomiędzy partnerów, żeby nie spowodowało to rozdzwiewku w związku ZIT
2. Jak ZITy mają przygotować projekty zintegrowane jeśli nie ma SZOP (kryteriów)?
3. Co oznacza zdrowa konkurencja o której mówił Pan Naczelnik Krzywicki-Guz? Czy i jak komponuje się z ideą partnerstwa?
4. Gdyby była kontynuacja CWD, to jakiego rodzaju wsparcia byście Państwo potrzebowali?

W swoich odpowiedziach goście wskazali m.in. na:

- istotę rozmawiania między partnerami na etapie planowania projektów przy ograniczonych alokacjach, z naciskiem na myślenie kompleksowe, uwzględniające podejście zintegrowane, wykraczające poza pryzmat korzyści tylko dla jednej gminy;
- istotę dalszego wsparcia doradczego partnerstw przy pracach nad projektami zintegrowanymi – w tym zakresie potrzebni są tzw. „konsultanci rodziny”. Ważne jest przy tym dalsze motywowanie samorządów do współpracy, uczenia ich myślenia strategicznego.

Nagranie pełnego przebiegu panelu jest dostępne [tutaj](#) (link do kanału ZMP w serwisie YouTube).